Donderdag, 21 oktober 2021

P9_TA(2021)0435

Transparantie in de EU bij de ontwikkeling, aankoop en distributie van COVID-19-vaccins

Resolutie van het Europees Parlement van 21 oktober 2021 over transparantie in de EU bij de ontwikkeling, aankoop en distributie van COVID-19-vaccins (2021/2678(RSP))

(2022/C 184/07)

Het Europees Parlement,

— gezien artikel 168 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), alsmede de artikelen 4, 6, 9, artikel 15, lid 3, en artikel 122, lid 1,

— gezien het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, en met name de artikelen 3 en 35,

— gezien het Europees Sociaal Handvest, dat op 18 oktober 1961 werd ondertekend in Turijn, en met name artikel 11,

— gezien artikel 31 van de Overeenkomst van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) inzake de handelsaspecten van de intellectuele eigendom (Trips),

— gezien de resolutie die op 28 mei 2019 tijdens de plenaire vergadering van de 72e Wereldgezondheidsvergadering is aangenomen, getiteld "Improving the transparency of markets for medicines, vaccines, and other health products" (Verbeteren van de transparantie van de markten voor geneesmiddelen, vaccins en andere gezondheidsproducten),

— gezien Verordening (EU) 2017/1001 van het Europees Parlement en de Raad van 14 juni 2017 inzake het Uniemerk ([1]),

— gezien Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie ([2]),

— gezien Richtlijn 2001/83/EG van het Europees Parlement en de Raad van 6 november 2001 tot vaststelling van een communautair wetboek betreffende geneesmiddelen voor menselijk gebruik ([3]),

— gezien Verordening (EU) 2017/745 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen, tot wijziging van Richtlijn 2001/83/EG, Verordening (EG) nr. 178/2002 en Verordening (EG) nr. 1223/2009, en tot intrekking van Richtlijnen 90/385/EEG en 93/42/EEG van de Raad ([4]),

— gezien zijn resoluties over de bestrijding van de COVID-19-pandemie, en met name zijn resolutie van 17 april 2020 over gecoördineerde EU-maatregelen om de COVID-19-pandemie en de gevolgen ervan te bestrijden ([5]),

— gezien de mededeling van de Commissie van 17 juni 2020, getiteld "EU-strategie voor COVID-19-vaccins" (COM(2020)0245),

([1]) PB L 154 van 16.6.2017, blz. 1.
([2]) PB L 145 van 31.5.2001, blz. 43.
([3]) PB L 311 van 28.11.2001, blz. 67.
([4]) PB L 117 van 5.5.2017, blz. 1.
([5]) PB C 316 van 6.8.2021, blz. 2.

Donderdag, 21 oktober 2021

— gezien het besluit van de Commissie van 18 juni 2020 tot goedkeuring van de overeenkomst met de lidstaten over de aankoop van COVID-19-vaccins namens de lidstaten en de bijbehorende procedures, met inbegrip van de bijlage (C(2020)4192),

— gezien de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ-EU), en met name zijn arresten in de zaken C-183/95 en C-221/10 ([6]),

— gezien de reeks onderzoeken en initiatieven van de Europese Ombudsman met betrekking tot de transparantie van de reactie van het EU-bestuur op de COVID-19-pandemie ([7]),

— gezien Resolutie 2361 (2021) van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa van 27 januari 2021, getiteld "COVID-19-vaccins: ethische, juridische en praktische overwegingen" ([8]),

— gezien het Verdrag van Oviedo inzake de mensenrechten en de biogeneeskunde en de bijbehorende protocollen ([9]),

— gezien de vraag aan de Commissie over de transparantie in de EU bij de ontwikkeling, aankoop en distributie van COVID-19-vaccins (O-000046/2021 — B9-0033/2021),

— gezien artikel 136, lid 5, en artikel 132, lid 2, van zijn Reglement,

A. overwegende dat de Commissie verzoekschriften de verzoekschriften nrs. 1477/2020, 0062/2021 en 0066/2021 heeft ontvangen waarin bezorgdheid wordt geuit over het gebrek aan transparantie van de EU over de ontwikkeling, aankoop en distributie van COVID-19-vaccins;

B. overwegende dat in de ontvangen verzoekschriften wordt verzocht om tijdig alle bijzonderheden over de COVID-19-vaccincontracten tussen de Commissie, de lidstaten en de farmaceutische sector bekend te maken, alsook gegevens over klinische proeven op patiëntniveau, en om de octrooiwet tijdelijk op te schorten teneinde snelle, billijke en universele toegang tot vaccins in alle delen van de wereld mogelijk te maken;

C. overwegende dat volledige transparantie met betrekking tot alle bijzonderheden van het onderzoek naar en de ontwikkeling, aankoop en distributie van COVID-19-vaccins een fundamentele voorwaarde is voor het vergroten van het vertrouwen van de burgers in de vaccins en in de wijze waarop de instellingen zijn omgegaan met enorme bedragen aan overheidsmiddelen; overwegende dat elk gebrek aan transparantie in het kader van de zwaarste volksgezondheidscrisis in de moderne tijd een inbreuk vormt op het recht van de burgers op informatie en kan leiden tot onzekerheid, de verspreiding van desinformatie en een verhoogd risico op terughoudendheid tegenover vaccins, waardoor snelle en doeltreffende maatregelen tegen de pandemie worden ondermijnd; overwegende dat transparantie een fundamentele pijler is voor het welslagen van de EU-strategie voor COVID-19-vaccins;

D. overwegende dat het Europees Geneesmiddelenbureau (EMA) uitzonderlijke maatregelen ten uitvoer legt om de transparantie te maximaliseren van zijn regelgevingsactiviteiten met betrekking tot behandelingen en vaccins voor COVID-19 die zijn goedgekeurd of worden geëvalueerd, met inbegrip van de bekendmaking van verslagen van klinische studies die bij het EMA zijn ingediend in het kader van aanvragen voor vergunningen voor het in de handel brengen; overwegende dat de maatregelen van het EMA erop gericht zijn tegemoet te komen aan de grote vraag naar informatie over COVID-19-geneesmiddelen en wereldwijd onderzoek naar COVID-19-geneesmiddelen te ondersteunen;

E. overwegende dat farmaceutische bedrijven in de eerste twee kwartalen van 2021 hun verbintenissen inzake de levering van vaccins niet zijn nagekomen, waardoor het vaccinatieproces in de lidstaten aanzienlijke vertraging opliep en de volksgezondheid ernstig werd bedreigd;

F. overwegende dat transparantie bij de aankoop en distributie van COVID-19-vaccins de basis vormt voor samenwerking op het gebied van vaccins in Europa;

([6]) Arrest van het Hof van Justitie van 17 juli 1997, *Affish BV/Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees*, C-183/95, EU:C:1997:373, punt 43, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:61995CJ0183&from=nl;
Arrest van het Hof (Derde kamer) van 19 april 2012, *Artegodan/Commissie*, C-221/10 P, EU:C:2012:216, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:62010CJ0221&from=nl

([7]) Overzicht: https://www.ombudsman.europa.eu/nl/news-document/en/136499

([8]) https://pace.coe.int/en/files/29004/html

([9]) https://www.coe.int/en/web/bioethics/oviedo-convention

G. overwegende dat meer dan 200 000 burgers reeds hun steun hebben betuigd aan het Europees burgerinitiatief "No Profit on Pandemic", waarin het volgende wordt geëist: "Gegevens over productiekosten, overheidsbijdragen en de kwaliteit en veiligheid van vaccins en geneesmiddelen moeten openbaar zijn. Overheden moeten de contracten met farmaceutische bedrijven openbaar maken.";

H. overwegende dat de aanpak van de COVID-19-pandemie een vertrouwenstest is voor alle lidstaten en EU-instellingen die als basis zal dienen voor de reactie op mogelijke toekomstige noodsituaties op het gebied van de volksgezondheid;

I. overwegende dat de Commissie en de lidstaten verplicht zijn om bij onderhandelingen over de COVID-19-vaccin-contracten met farmaceutische bedrijven zo open mogelijk te werk te gaan en zich zo dicht mogelijk bij de burgers op te stellen; overwegende dat de Commissie weigert de namen bekend te maken van de deskundigen of zelfs van de zeven lidstaten die in het gezamenlijke onderhandelingsteam vertegenwoordigd zijn; overwegende dat de vaccinatiestrategie van de EU zonder democratische verantwoordingsplicht geen efficiënte en geloofwaardige rol kan spelen in het kader van de wereldwijde inspanningen op het gebied van vaccinatie;

J. overwegende dat de samenleving wordt blootgesteld aan verkeerde informatie, en overwegende dat over de aankoop en distributie van COVID-19-vaccins vaak tegenstrijdige en misleidende informatie wordt verstrekt;

K. overwegende dat de Commissie en de lidstaten alleen bewerkte versies van de voorafgaande aankoopovereenkomsten en van de aankoopovereenkomsten hebben bekendgemaakt waarin essentiële informatie is weggelaten of ontbreekt, hetgeen in de samenleving tot een onnodig gebrek aan transparantie en vertrouwen heeft geleid;

L. overwegende dat Europese burgers het recht hebben van de Europese instellingen en van andere officiële bronnen werkelijke en waarheidsgetrouwe informatie te ontvangen over het beheer van de pandemie en over de bestrijding van COVID-19; overwegende dat alle Europese autoriteiten verplicht zijn deze informatie te verstrekken;

M. overwegende dat de EU een groot deel van het onderzoek naar en de ontwikkeling van vaccins heeft gefinancierd, de activiteiten van de farmaceutische bedrijven heeft bevorderd met investeringen vooraf met een beperkt risico, voorwaardelijke vergunningen heeft verleend, de productiecapaciteit heeft ondersteund en vaccins met overheidsgeld heeft gekocht;

N. overwegende dat het HvJ-EU het algemene beginsel erkent dat de bescherming van de volksgezondheid absoluut voorrang moet hebben boven economische overwegingen;

O. overwegende dat de Commissie het Parlement adequaat en efficiënt moet informeren over alle aspecten van de budgettaire gevolgen van onderzoek, ontwikkeling, onderhandelingen, verdeling en uitrol van COVID-19-vaccins in de EU, zodat het Parlement zijn taak om de uitvoering van de EU-begroting te controleren volledig kan uitvoeren;

P. overwegende dat de meeste farmaceutische bedrijven die betrokken zijn bij de EU-strategie voor COVID-19-vaccins op dit moment nog geen gegevens over klinische proeven op patiëntniveau hebben verstrekt, en overwegende dat deze gegevens pas tussen medio 2022 en eind 2023 zullen worden bekendgemaakt;

Q. overwegende dat de Europese Ombudsman na een onderzoek van zes maanden ([10]) naar de prestaties van het Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding (ECDC) tijdens de COVID-19-crisis lacunes heeft vastgesteld in de transparantiepraktijken van het ECDC, onder meer met betrekking tot de gegevens die ten grondslag liggen aan zijn risicobeoordelingen en de interactie van het centrum met internationale partners, zoals de WHO en het Chinese Centrum voor ziektebestrijding en -preventie; overwegende dat de Ombudsman een reeks voorstellen heeft gedaan om meer publieke controle op en begrip van de werkzaamheden van het ECDC met betrekking tot COVID-19-vaccins mogelijk te maken;

R. overwegende dat het vertrouwelijke karakter van de prijzen voor de aankoop van geneesmiddelen een praktijk is die kan leiden tot versnippering van de interne markt op het niveau van de lidstaten;

S. overwegende dat het opdrijven van de wereldwijde vaccinatiegraad tegen COVID-19 als een prioriteit voor de volksgezondheid moet worden beschouwd; overwegende dat het huidige tempo ontoereikend is om te voorkomen dat de pandemie verergert als gevolg van de meer besmettelijke COVID-19-varianten en de opkomst van nieuwe, nog gevaarlijkere varianten die mogelijk de immuniteit kunnen omzeilen die door de bestaande COVID-19-vaccins wordt geboden;

([10]) Strategisch onderzoek van de Europese Ombudsman OI/3/2020/TE naar de wijze waarop het ECDC informatie heeft verzameld en meegedeeld tijdens de COVID-19-crisis.

Donderdag, 21 oktober 2021

1. wijst op het belang van een gezamenlijke, snelle en doeltreffende respons op de COVID-19-pandemie als Europese Unie en als lid van de wereldgemeenschap, en onderkent de bijzondere verantwoordelijkheid van de EU voor het waarborgen van billijke en universele toegang tot COVID-19-vaccins;

2. spreekt zijn diepe teleurstelling uit over het gebrek aan transparantie van de Commissie, de lidstaten en de farmaceutische bedrijven bij de ontwikkeling, aankoop en distributie van COVID-19-vaccins, met name in het licht van de voortdurende schendingen van ondertekende contracten;

3. benadrukt dat de ondoorzichtigheid van de door de Commissie vastgestelde vaccinstrategie ertoe heeft geleid dat het Parlement in zijn rol als medewetgever werd beperkt en geen effectief toezicht heeft kunnen uitoefenen op het proces van de aankoop en distributie van vaccins, en dus de correcte uitvoering van de Uniebegroting niet kan controleren;

4. benadrukt dat de dialoog met de burgers moet worden versterkt om een beter inzicht te krijgen in hun reële bezorgdheid en twijfels over vaccinatie; verzoekt de Commissie haar communicatie met het publiek over de EU-strategie voor COVID-19-vaccins te verbeteren door met duidelijke, transparante en grondige informatie te voldoen aan het recht van de EU-burgers op toegang tot informatie die rechtstreeks verband houdt met hun gezondheid, met inbegrip van de criteria op grond waarvan sommige vaccins boven andere worden verkozen;

5. verzoekt de Commissie een wetgevingsvoorstel in te dienen over de toekomstige gezamenlijke aanbestedingen voor vaccins, met duidelijke bepalingen inzake transparantie en de verdeling van bevoegdheden tussen de actoren van het institutionele kader van de EU en de lidstaten, en over toekomstige behandelingen tegen COVID-19 en behandelingen van weesziekten in het kader van de farmaceutische strategie voor Europa; verzoekt de Commissie de voorwaarden van de overeenkomsten inzake geheimhouding van de prijzen te herzien om de huidige versnippering van de Europese interne markt aan te pakken;

6. verzoekt de Commissie de leden bekend te maken van de teams die betrokken zijn bij de onderhandelingen over voorafgaande aankoopovereenkomsten en aankoopovereenkomsten met farmaceutische bedrijven voor de aankoop van vaccins tegen COVID-19; verzoekt de Commissie haar criteria voor de keuze van leden van een onderhandelingsteam te verduidelijken;

7. dringt er bij de Commissie op aan de COVID-19-contactgroep tussen de Commissie en het Parlement, die de Commissievoorzitter in februari 2021 heeft aangekondigd ([11]), te betrekken bij het besluitvormingsproces voor de goedkeuring van toekomstige contracten om te zorgen voor meer transparantie in het onderhandelingsproces; vraagt om deze groep wekelijks bijgewerkte informatie te verstrekken, met inbegrip van een gedetailleerd onderzoek naar de productie, invoer en uitvoer van vaccins en een prognose van het aantal doses;

8. verzoekt de Commissie volledige transparantie te waarborgen door onverwijld niet-bewerkte versies van de voorlopige aankoopovereenkomsten en de aankoopovereenkomsten bekend te maken, met inbegrip van onder meer de volgende bijzonderheden: het bedrag aan overheidsinvesteringen die aan de ontwikkeling van de vaccins zijn besteed; de door de Commissie betaalde voorschotten en verrichte betalingen na levering aan elke vaccinontwikkelaar, met bijzonderheden over hoe deze middelen over de ontwikkeling en productie van vaccins verdeeld zijn; bijzonderheden over de kostenverdeling tussen publieke en private investeerders wat onderzoek naar en ontwikkeling en productie van vaccins betreft; voor elk land het aantal verstrekte doses en het aantal te leveren doses per kwartaal; de prijzen per dosis; het aantal en de plaats van de beschikbare productielocaties; bijzonderheden van de overeenkomsten over verdere aankopen in de toekomst; de regelingen inzake aansprakelijkheid en vergoeding voor eventuele schade die door de vaccins wordt veroorzaakt; de sancties in geval van contractbreuk of vertraging bij levering; informatie over de mogelijke deling van intellectuele-eigendomsrechten, met name over de vraag of de Commissie enige invloed op de intellectuele-eigendomsrechten behoudt vanwege haar initiële investeringen in de ontwikkeling van vaccins, alsmede alle andere informatie ter zake die van belang kan zijn voor het publiek; de rol van het Europees Geneesmiddelenbureau en de nationale bevoegde autoriteiten bij het vaststellen van de contractuele bepalingen; en bijzonderheden over technologieoverdracht en schenkingen aan derde landen, alsmede alle informatie ter zake die van belang kan zijn voor het publiek;

9. verzoekt de Commissie voor het vaccin van elke producent de prijs per dosis bekend te maken en gedetailleerde informatie te verstrekken over haar aankoopstrategie, aangezien de prijzen van de vaccins sterk uiteenlopen naargelang de producent;

([11]) Europese Commissie, toespraak van voorzitter Von der Leyen tijdens de plenaire vergadering van het Europees Parlement over de stand van zaken met betrekking tot de COVID-19-vaccinatiestrategie van de EU, 10 februari 2021: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/speech_21_505

10. verzoekt de Commissie alle bijzonderheden die van openbaar belang zijn bekend te maken met betrekking tot toekomstige COVID-19-vaccincontracten en de naleving van deze contracten en van de contracten voor de aankoop van andere COVID-19-technologieën — een voorwaarde voor toekomstige onderhandelingen met farmaceutische bedrijven;

11. uit kritiek op het besluit van de Commissie om de nieuwe Europese Autoriteit voor paraatheid en respons inzake noodsituaties op gezondheidsgebied (HERA) niet volgens de gewone wetgevingsprocedure op te richten overeenkomstig artikel 168 VWEU van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, met als gevolg dat deze niet is opgericht als een volwaardig onafhankelijk agentschap dat belast is met de bescherming van het algemeen belang en dat aan dezelfde strenge controle onderworpen is als andere EU agentschappen; betreurt dat de aanpak van de Commissie, die ertoe heeft geleid dat het Parlement geen toezicht kan uitoefenen op de werkzaamheden van HERA, opnieuw kan worden beschouwd als een tekortkoming die de transparantie en verantwoording in het kader van overheidsuitgaven en besluitvorming op het gebied van volksgezondheid ondermijnt;

12. verzoekt de Commissie elke eventuele contractbreuk door farmaceutische bedrijven en de redenen daarvoor bekend te maken en gebruik te maken van alle instrumenten waarover zij beschikt om eventuele schendingen of ongerechtvaardigde vertragingen te bestraffen;

13. verzoekt de Commissie het Parlement gedetailleerde informatie te verstrekken over het gebruik van de EU-betalingen door de gecontracteerde bedrijven, met inbegrip van de methode om de betalingen te meten en de controle- en verificatiemiddelen; verzoekt de Commissie in detail alle budgettaire gevolgen van de EU-strategie voor COVID-19-vaccins bekend te maken;

14. verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat de gecontracteerde bedrijven de volledige resultaten van klinische proeven en de protocollen van onderzoek naar mogelijke COVID-19-vaccins zo spoedig mogelijk beschikbaar stellen voor evaluatie door onafhankelijke wetenschappelijke deskundigen, naast de deskundigen van het EMA, met inbegrip van statistische analyseplannen, klinische studies en verslagen; wijst erop dat ernstige en/of frequente bijwerkingen die bij klinische proeven zouden worden vastgesteld, onmiddellijk moeten worden gemeld;

15. verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat de gecontracteerde bedrijven de gegevens uit geneesmiddelenbewakingsverslagen bekendmaken met volledige inachtneming van de regels inzake de eerbiediging van de persoonsgegevens van de betrokken patiënten, en de publieke controle op bijwerkingen die tijdens de toediening van vaccins optreden te bevorderen en te monitoren;

16. verzoekt de Commissie onderzoek te doen naar de correlatie tussen de mate van transparantie over vaccincontracten, het vertrouwen van het publiek in de EU-strategie voor vaccins en de mate van blootstelling aan desinformatie, teneinde de oorzaken van terughoudendheid tegenover vaccins aan te pakken;

17. verzoekt de Commissie een beoordeling van de EU-strategie voor COVID-19-vaccins en haar openbare communicatie uit te voeren en bekend te maken, waarbij alle elementen in detail worden geëvalueerd en aanbevelingen worden gedaan voor een kader voor toekomstige gezamenlijke Europese aanbestedingen, met name met betrekking tot transparantie;

18. verzoekt de Commissie solidariteit te blijven betonen met andere landen in de wereld en in het bijzonder met de landen die onder het nabuurschapsbeleid vallen, en hun inspanningen ter voorkoming en bestrijding van het COVID-19-virus te ondersteunen;

19. beklemtoont dat de Commissie moet garanderen dat COVID-19-vaccins worden beschouwd als een mondiaal publiek goed dat iedereen ten goede komt, en dat zij de universele toegang tot deze vaccins moet waarborgen; benadrukt dat dit aspect ook tot uiting moet komen in alle hiermee verband houdende, ondertekende contracten met farmaceutische bedrijven door er de sterkste waarborgen voor de beschikbaarheid, toegankelijkheid en betaalbaarheid van COVID-19-vaccins in op te nemen; ondersteunt de wereldwijde inspanningen om COVID-19-vaccins, -benodigdheden en -behandelingen beschikbaar te maken voor alle landen, met inbegrip van de ontwikkelingslanden; onderstreept het cruciale belang van technologieoverdracht en de uitvoer van essentiële bestanddelen naar derde landen om de productie en distributie van COVID-19-vaccins mondiaal op te schalen om de wereldwijde vaccinatiegraad op te drijven en zo een verdere toename van het aantal sterfgevallen en ziekenhuisopnamen en de verspreiding van COVID-19-varianten te voorkomen; onderkent dat de productiecapaciteit een belangrijke belemmering vormt voor de beschikbaarheid van vaccins; beklemtoont dat het belangrijk is samen te werken met de mRNA-technologiebedrijven om nieuwe productielocaties voor COVID-19-vaccins en -benodigdheden tot stand te brengen, en om de bijdragen van de EU en de VS aan het COVAX-initiatief te verhogen, waarbij transparantie wordt geboden over alle schenkingen per periode, teneinde levens te redden in de landen waar nog onvoldoende vaccins zijn verdeeld;

20. verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat de farmaceutische bedrijven hun kennis en gegevens delen via de COVID-19 Technology Access Pool (C-TAP) van de Wereldgezondheidsorganisatie, en dat zij alle beschikbare opties gebruiken om de productie en distributie wereldwijd te verhogen, met inbegrip van de verbinding met andere bedrijven die actief zijn in de ontwikkeling en distributie;

21. is er stellig van overtuigd dat de voorstellen die de Europese Ombudsman in het kader van Strategisch onderzoek OI/3/2020/TE heeft gedaan ter verbetering van de werkzaamheden van het ECDC en zijn transparantiepraktijken volledig en consequent moeten worden uitgevoerd om het vertrouwen van het publiek in de EU-strategie voor COVID-19-vaccins te versterken, gezien de belangrijke rol die het ECDC speelt bij de verzameling en bekendmaking van essentiële informatie over COVID-19-vaccins;

22. verzoekt de Commissie de mondiale strategie van de EU voor de snelle en billijke distributie van vaccins wereldwijd bekend te maken en te beoordelen, met inbegrip van haar engagement in het kader van het COVAX-initiatief, C-TAP en de grensoverschrijdende levering van materiaal dat nodig is voor de productie van vaccins, alsook haar strategie voor een grotere productiecapaciteit en de criteria voor de distributie van doses over landen;

23. verzoekt de Commissie snelle en billijke toegang tot vaccins wereldwijd vast te stellen als een van de belangrijkste doelstellingen van de EU bij de ondertekening van toekomstige contracten met farmaceutische bedrijven en daarbij clausules in overweging te nemen inzake intellectuele-eigendomsrechten en niet-exclusieve licenties, prijzen en inspanningsverplichtingen om de productie en distributie van vaccins te verbeteren;

24. verzoekt de Commissie de dialoog met de ontwikkelingslanden via de geëigende kanalen te intensiveren om aandachtig te kijken naar en te leren over de uitdagingen en moeilijkheden die zij ervaren bij de productie van COVID-19-vaccins, teneinde hun de nodige middelen te verschaffen om de productie van COVID-19-vaccins op hun grondgebied mogelijk te maken en de wereldwijde bestrijding van de pandemie aldus doeltreffender te maken;

25. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Europese Commissie, alsmede aan de regeringen en parlementen van de lidstaten.